

Rondom de kust van Groot Brittannië

2016

deel 11

Maandag 22 augustus – zondag 28 augustus

Herman Ritter en Ellen Burgmans

Maandag 22 augustus

Steart Marsh (Bridgwater Bay Nature Reserve) – Stolford
Stolford ligt hemelsbreed 4 kilometer verderop aan de Bridgwater Bay maar met de auto moet je een flink stuk omrijden. De droogvallende Bridgwater Bay bestaat voor het grootste deel uit vette modder waar je tot je knieën inzakt. Ver weg, aan de rand van de eblijn staan palen met fuiken. De ebstroom vult de fuiken dagelijks met vis en garnalen. Om bij de fuiken te kunnen komen en om de vangst naar land te vervoeren maken de vissers gebruik van een soort houten rollator op ski's waarop precies een veilingkistje voor de vangst past: de Mudhorse.

Vroeger verdienden 6 families hier de kost met mudhorse-fishing, nu is allen de Shellock-familie overgebleven. Het is niet moeilijk om het huis van Brendan Shellock (82 jaar) te vinden, iedereen kent hem en op de brievenbus staat een mudhorse gegraveerd. We treffen hem thuis maar hij heeft deze morgen een afspraak in het ziekenhuis en we spreken om 15 uur af bij de vissershut, dan is het laagwater. Zijn zoon Adran is dan op het wad bij de fuiken. Wij rijden ondertussen naar de wasserette in Bridgwater, doen de was en melden ons tegen drieën bij de vissershut annex viswinkel. In de hut liggen netten opgeslagen en staan oude mudhorses naast de koelkasten en de diepvries voor de vangst. Achter het gebouwtje staat een bak met levende paling. Het grootste deel van de vangst bestaat uit garnalen aangevuld met wat zeebaars, paling en wat sprout. We kopen bevroren gepelde garnalen en een zak verse.

Zoon Adran komt aangereden met een kleine 4x4 Suzuki. De wagen zit onder de modder en heeft geen achterklep: daar steekt een mudhorse uit. Hij rijdt de dijk af en volgt een kiezelpad dat ze in de loop van de jaren hebben uitgelegd. Na een vierhonderd meter laat hij de wagen staan en gaat verder met de mudhorse naar de fuiken die een kilometer verderop staan. Na anderhalf uur komt hij

terug: de vangst is mager en bestaat alleen uit wat garnalen. Zijn zoon komt aangereden op een crossmotor, vraagt naar de vangst en rijdt naar opa om dit te melden. Het is onwaarschijnlijk dat hij de traditie voort zal zetten, maar wie weet....?

We blijven in Stolford op de dijk staan en eten die avond garnalen met saus en brood. Tegen de avond komt er een man aangereden die een stellage op wielen opbouwt en daarmee over de dijk richting kerncentrale rijdt. Het is Rahn – something wonderful will happen –, een kunstenaar die met zijn installatie rondtrekt en dat vastlegt op foto's, in dit geval tegen de achtergrond van een zonsondergang bij de Hinkly Point centrale. Het ziet er leuk uit maar we snappen er geen barst van. Daarna komt de politie in de Landrover nog even kijken of alles in orde is.

Dinsdag 23 augustus

Stolford – Culbone Hill (Culbone)

Het is een prachtige morgen. Op het wad vaart een gele mini hovercraft van de SAR (Search and Rescue). Brendan komt aangewandeld met de hond en we nemen afscheid. Via de Quantock Hills rijden

we om de kerncentrale heen naar Watchet aan St Audrie's Bay. In de droogvallende haven ligt een compleet opgeknapte MTB (motortorpedoboot). Het is dit jaar 75 jaar geleden dat de MTB-groep werd opgericht hetgeen in september gevierd zal worden in Portsmouth.

Watchet is een leuk klein haventje. De stoomtrein van de West Somerset Railway vertrekt er en naast het station staat een klein maritiem museum. In de streek van Watchet en Blue Anchor Bay werden veel zeilpunters gebruikt voor de kustvisvangst en het laden en lossen van schepen. Ze zijn vrijwel identiek aan de Giethoornse punters. In de haven staat een standbeeld van The Ancient Mariner. Wie heeft dit niet als verplichte kost op school bij de Engelse les moeten lezen? De dichter Samuel Coleride heeft dit

gedicht hier geschreven. Iets verder is een heemkundig museum met de hoogtepunten uit de geschiedenis van Watchet: wat vechtpartijen tussen het leger en de Royalisten en de grote storm die in de winter van 1900 de hele haven inclusief pieren wegspoelde.

We rijden verder richting Exmoor National Park. Eerst via de vlakke Blue Anchor Bay met z'n roodbruine ijzerhoudende rotsen (je kunt ze met de hand fijnknippen) en de holiday parks die precies lijken op vluchtelingenkampen. Bij Minehead gaat de weg steil omhoog en klimmen we gedurende 5 kilometer naar de noordelijke uitlopers van Exmoor National Park. De bus kan het net aan in z'n 1 en we rijden met 14 km/uur voorop in de file. Dat is iets wat je moet leren: onverstoord rustig omhoog rijden en je vooral niet op laten jagen door mensen die wat meer haast hebben. Uitwijken is niet mogelijk want de wegen zijn te smal en/of te steil.

Eenmaal boven op Culbone Hill rijden we over de wildroosters en komen in schapenland. Daar hebben we een schitterend uitzicht over het Kanaal van Bristol met Zuid Wales aan de overkant en de eilanden Steep Holm en Flatholm midden in de vaargeul. De heide staat al volop in bloei. Brittannië kent 8 soorten heide waarvan 4 zeldzame en 4 algemeen voorkomende.

We zetten de bus op een vlak stukje grond en blijven daar kamperen. 's Nachts is er een prachtige sterrenhemel. Je kunt de Melkweg met het blote oog zien.

Woensdag 24 augustus

Culbone Hill – Little Road Farm camping Woolacombe Down

Via de A39 gaan we westwaarts en passeren de grens tussen Somerset en Devonshire. Het is gedaan met de lange zandstranden. Nu komen we in het land van de hoge kliffen en de diepe kloven met kleine strandjes. We rijden om naar Lynmouth dat diep in het dal van de East en West Lyn Rivers ligt. Het is een

schilderachtig plaatsje met tegen de hellingen gestapelde huizen en een klein haventje met een vreemde bouwsel, Renish Tower. In de 19e eeuw woonde er een kolonel die helemaal meeging in de rage van gezonde zeebaden. Hij liet Renish Tower bouwen als opslag van zout zeewater voor zijn badkuipen.

Engeland heeft al langer problemen met zijn waterafvoer. Als het een beetje regent lopen er al kanaaltjes langs de wegen. In 1952 ging het goed mis in Lynmouth. In augustus viel er een paar weken onafgebroken regen met als extra een wolkbreuk boven Exmoor. De grond was al verzadigd en al dat water moest via de dalen naar zee afgevoerd worden. In één nacht viel er een kleine 40 miljoen kuub water in het stroomgebied van de East en West Lyn. De vloed die daarop volgde spoelde het lage deel van het dorp weg. Er verdronken toen 34 mensen. Alles is daarna herbouwd zoals het was en de benedenloop van de rivier is in hardstenen en betonnen kades gebed. Bij de haven staat een monument met foto's van de ramp.

Boven Lynmouth ligt Lynton, te bereiken via een steile 1 op 4 weg of een rotskabelbaan uit 1890.

We blijven op de A39, die is weliswaar ook steil maar de kleine kustwegen zijn nog steiler en vaak te

smal om een haarspeldbocht goed te kunnen nemen. Daarbij komt dat het geen doorgaande wegen zijn, het zijn meer smokkelpaadjes die vrijwel allemaal naar een baai of strandje voeren.

Aan het einde van Bristol Channel ligt Ilfracombe, één van de grootste badplaatsen van Noord Devon. Het is overigens niet de bedoeling dat je in een Engelse badplaats ook daadwerkelijk in je zwembroek de zee ingaat. Nee iedereen die het water ingaat trekt een wetsuit aan, pakt een surfbordje of drijfplank, loopt naar de geel-rode vlaggen van de reddingsbrigade en loopt tot knieën het water in.

Het ligt prachtig tussen de hoge rotsen, er zijn veel smalle straatjes en het heeft een drukke haven.

Grote schepen kunnen er niet komen vanwege de enorme getijdenverschillen maar het ligt er vol met kleine pleziervaart en snelle rubberboten die de toeristen op rondvaart nemen naar Lundy, een vogeleiland 30 kilometer naar het westen, of zeehonden en dolfijnen gaan kijken langs de kust.

Op het havenhoofd staat het hoogste beeld van Engeland: de Verity van Damien Hirst, de man van de haai op sterk water en de schedel ingelegd met diamanten. De stad Ilfracombe heeft het beeld geleend van meneer Hirst met de bedoeling om de stad op de kaart te zetten.

Dat is ze inderdaad gelukt! Komt allen naar Ilfracombe en aanschouw het meest afgrijselijke beeld dat je ooit gezien hebt. Heb je goeie zin en wil je die kwijt? Eén blik is voldoende om een volle week depri te zijn. Heb je een hekel aan iemand of wil je iemand de stuipen op het lijf jagen? Geef hem of haar een ticket naar Ilfracombe!

Het op één na hoogste beeld, Angel of the North, staat bij Gateshead aan de M1 en is één van de iconen van Northumberland.

De weg buigt om naar het zuiden, het is het einde van Bristol Channel en het begin van de Atlantische kust. Hier beginnen de stranden met de hoge golven en de surfers.

Omdat het moeilijk is om ergens aan het strand een plaats te vinden en we geen zin hebben om in het donker op al die smalle weggetjes te rijden gaan we naar een camping.

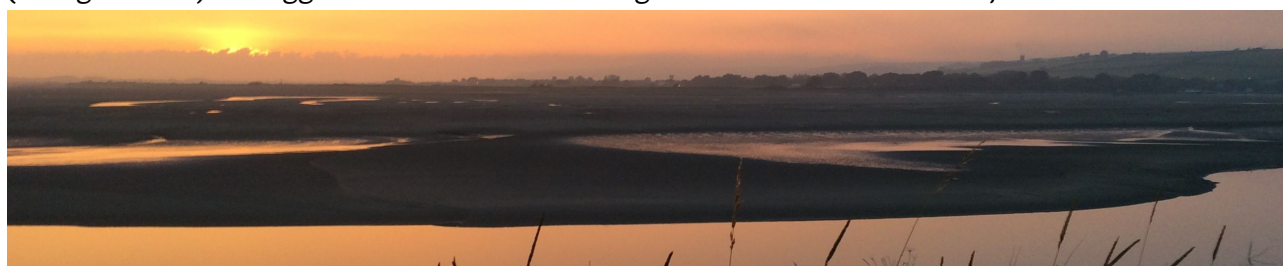
Donderdag 25 augustus

Little Road Farm camping Woolacombe Down – Fremington Railway station

Dichte mist en nattigheid alom. We zijn in het Atlantische bereik en dat merk je. Het duurt tot een uur of tien dat de mist wat optrekt maar het blijft grijs. We rijden naar Braunton. De weg langs de kust heet hier American Road want het gebied langs de kust werd in 1944 door de Amerikanen gebruikt om te oefenen voor de landing in Normandië. Nu is het oefenterrein voor de vliegtuigen van de nabijgelegen RAF basis bij Chivenor.

In Braunton is het druk. Alle toeristen zijn het strand ontvlucht voor een dagje uit in de stad. We kopen een paar boeken in de charityshop. Het begint te regenen en we lopen binnen bij de lokale Thai voor de lunch. Daar zit het vol bejaarden; ze hebben hun wekelijkse restaurantdag. Alles komt daar bij elkaar. Het is er gezellig en binnen no-time zitten we met iedereen te praten. Het eten wat niet op gaat wordt in de doggybag gestopt. Sommigen bestellen nog extra voor thuis. Ze vertellen ons dat de eigenaar en de kok erg populair zijn omdat ze zoveel voor de senioren doen.

Als het droog geworden is rijden we verder langs de River Taw naar Barnstaple. Langs de oevers van de (droogvallende) Taw liggen oude houten boten weg te rotten. Vanaf de noordzijde zien we aan de

overkant het station van Fremington liggen. De oude spoorbaan is omgebouwd tot fietspad en er ligt aan het einde van een lange en heel smalle weg tussen de getijdekreeken een kleine parkeerplaats aan de rivier.

In de modder zien we plotseling een Zwarte Ibis scharrelen, onmiskenbaar. Zwarte Ibissen wonen normaliter in Noord Afrika en de Zuidelijke Balkan. Later, toen we wat zoekwerk hadden gedaan, bleek dat er hier en daar in het zuiden van Engeland een aantal ontsnapte Zwarte Ibissen succesvol overleven. Bij de rivier wordt de weg breder en komen we bij het station en de oude kades. Overal zitten mensen met kinderen, er is een tearoom in het oude stationsgebouw met daarnaast een fietsenverhuur.

Aan het einde van de weg stoppen we met uitzicht op de droogvallende rivier en de vliegbasis Chivnor op de achtergrond. Bij zonsondergang blijkt komt de lokale jeugd met bromscooters wat herrie maken maar dat is voorbij zodra het echt donker is geworden.

Vrijdag 26 augustus

Fremington Railway station – Bursdon Moor Welcombe

Het is een prachtige morgen, zon, weinig wind en laag water.

We fietsen via de oude spoorweg naar Barnstaple. Daar blijkt dat de Engelsen nog steeds niet begrijpen hoe fietspaden werken. Bij de brug over de Taw draait de spoorweg af en houdt het fietspad gewoon op. De rest van de route loopt via de autoweg en de smalle brug.

Barnstaple is oud en begon als vesting in de Saksische tijd. Ze betalen al sinds 1086 belasting (volgens het Domesday Book) en het was in de 17e eeuw een welvarende havenstad met handel op de Engelse koloniën in Noord-Amerika. Het staat vol vergane glorie en er is iedere vrijdag een overdekte markt. Aan de rand van de stad wordt een reusachtig winkelcentrum gebouwd.

Voor de rest gebeurt er niet zo veel. Een reisgids beschrijft het wat onderkoeld: *“The four-day fair in September has been the highlight of Barnstaple's calendar for many years”*. Als ze dat over je schrijven dat weten we het wel!

In de kerk is het wekelijkse inloopkoffiemorgen. Vrijwilligers schenken er koffie en thee met zelfgebakken scones voor het goede doel. Heel de kerk hangt vol met wandpanelen uit de periode 1600 – 1700. Jammer genoeg is de lichtval niet erg best zodat veel van de panelen en teksten slecht te zien is.

Uit de leesbare teksten blijkt dat er in die tijd nogal wat problemen waren geweest met de dominees. Er is er toen één buitengegoid omdat hij de gemeenteraadsleden (waarschijnlijk volkomen terecht) uitmaakte voor zelfvoldane vette ossen.

De overdekte Pannier-market In het oude gildegebouw hangt vol Britse vlaggen. Naast de lokale producten – proudly grown in Britain – kun je er ook onmisbare huishoudspullen – made in China – kopen.

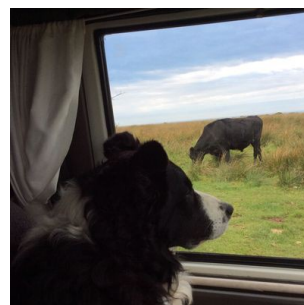
We fietsen terug naar Fremington en rijden verder naar Appledore waar de Taw in de zee uitmondt. De volgende 25 kilometer kust bestaat uit hoge rotsen waar het Somerset en North Devon Coast Pad over heen loopt. Met onze bus moeilijk te bereiken; met een Landrover geen probleem.

Hier ligt Hartland Quay, iets ten zuiden van de vuurtoren van Hartland Point. Hartland Quay is aangelegd met geld van de drie grote Engelse zeehelden uit de Armada-tijd, Sir Walter Raleigh – Sir Francis Drake en Sir John Hawkins. Zij vonden het nuttig dat er aan dit stuk onherbergzame kust een schuilhaven kwam.

Wij willen naar Welcombe Mouth een kleine 2 kilometer zuidelijker op de grens van Devon en Cornwall . Het ligt tamelijk geïsoleerd en is bereikbaar via een paar smalle en steile wegen. Dat hebben we geweten. In onwetendheid kozen we de meest onbegaanbare! Op een gegeven moment werd de weg een zwart gat in het groen waarin de wagen precies past. Een soort bobsleebaan naar beneden. Terug in z'n achteruit is geen optie en omkeren onmogelijk. Met beide spiegels ingeklapt en zwaar remmend lukt het net om veilig te landen.

Net voor de baai is een kruising en wordt de weg wat breder maar daar staat het wel vol geparkeerde auto's. Ellen gaat lopend verder naar beneden om poolshoogte te nemen. Ook de mini-parkeerplaats beneden staat propvol en er is geen plaats om te keren. Met veel moeite weten we op de kruising te keren en proberen via de minst steile weg terug naar boven te komen. We krijgen een goedgemeend maar onwerkbaar routeadvies: de aangegeven weg gaat door een vochtig bos en is steil, nat en bochtig. Halverwege trekt de motor het niet meer en slippen en roken de voorbanden. Dus weer langzaam vol remmend naar beneden. Om het feest compleet te maken komen er ook nog tegenliggers naar beneden wiens doorgang we compleet blokkeren. Kalm blijven en je nergens wat van aantrekken dus! Uiteindelijk keren we op de oprit van een vakantiewoning waarvan de bewoner ons een goede berijdbare weg wijst.

Dit keer lukt het wel om, via een grote omweg, boven op het hoogland van Bursdon Moor te komen. Daar ligt achter de wildroosters een heidegebied met een kudde koeien. We zoeken een vlak stuk op, zetten wagen zo recht moeilijk en wippen met de schep een paar verdroogde koeienvlaaien weg. Stoelen naar buiten en de barbecue aan. Zo maak je een kamp op de hei met uitzicht op Hartland Point, het eiland Lundy en heel in de verte de zuidkust van Wales. De hond vindt al die nieuwsgierige koeien razend interessant.

Zaterdag 27 augustus

Bursdon Moor Welcombe – King Arthur pub Tintagel

We hebben afgesproken het wat kalmer aan te doen en wat beter op de kaart te kijken en de hoogtelijnen in de gaten te houden. Dat is meteen het nadeel van elektronische kaarten; ze geven geen hoogtes aan. De GPS wel; die geeft braaf aan hoeveel meter we boven zeeniveau zitten. We rijden Cornwall in en blijven op de A39. Overal zijn er afslagen naar de kust en de kleine zandstrandjes. Het aantal surfers neemt toe. Ze hebben meestal moderne volkswagenbussen met zwarte vensters en lage banden. De surfplanken gaan niet op het dak maar naar binnen. Overal langs de weg kun je surfspullen en wetsuits kopen of huren. Er rijden ook oude tweekleurige volkswagenbusjes rond maar die zijn van de verhuur en erg in trek bij een jong publiek. De oude garde rijdt in grote hoge plastic campers met keffende schoothondjes voor het raam.

Het landschap is behoorlijk eentonig: weilanden, heggen en mais. We rijden langs Widemouth Bay waar de telefoonkabel tussen Downing Street 10 en het Witte Huis aan land komt. Iets verder ligt de hoogste cliff van Groot Brittannië, de 731 voet hoge High Cliff. De kust van Cornwall is altijd al belangrijk geweest voor communicatie. Vrijwel alle trans-Atlantische communicatiekabels komen ergens in Cornwall aan land. Ook werden de eerste radioverbindingen met Amerika in 1901 door Marconi vanuit Poldhu bij

Lizards Point opgezet. Nu staan er i.p.v. lange antennes enorme satellietshotels.

We zijn op weg naar Tintagel met haar middeleeuwse Old Post Office. Tintagel is onlosmakelijk verbonden met de koning Arthur verhalen en dat merk je meteen.

Overall koning Arthur en Ronde Tafel experiences, Merlijn hier en Lancelot daar. Ridderspullen te kust en te keur compleet met zwaardvechtworkshops, handboogschieten en roofvogelshows. En dat allemaal voor het hele gezin. Er zijn verschillende bezoekerscentra en een ligt een complete kasteelruïne op de rotsen. Een hoop dikke romantische verhalen over galante zwaarbewapende topdogs met een minieme kern van waarheid.

Arthur zal ongetwijfeld bestaan hebben. Wellicht was hij een stamhoofd uit de 6e eeuw of een samengesteld persoon met eigenschappen van een reeks opperhoofden. We weten het niet. Feit is dat alle romantische eigenschappen omtrent ridderlijkheid en heldendom er pas veel later bij werden gesleept.

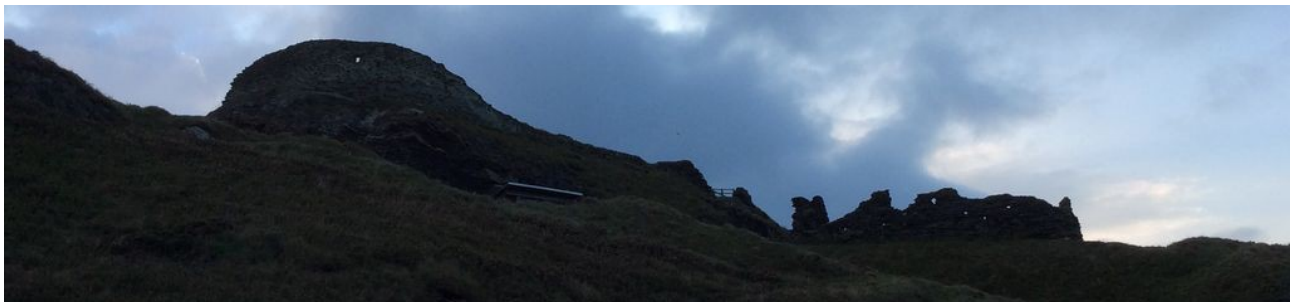
Het was vroeger geen prettige tijd voor 99% van de mensen. Als je niet als baas geboren was je rechteloos. Je werd gewoon onderdrukt en had geen recht op geluk en welvaart. Je had het gewoon slecht en de rest zou wel in het hiernamaals geregeld worden.

Het geweldaspect wordt telkens en overal verheerlijkt. Geweld verkoopt gewoon goed en het is makkelijker om iemand invalide te meppen dan om na te denken hoe verschillen in welvaart en welzijn weggewerkt kunnen worden. Dus kopen we ridderzwaarden, romeinenschilden, vikinghelmen en piratenkromzwaarden voor onze jeugd, uiteraard in de erkende toeristenwinkels.

Gelukkig heeft Tintagel ook nog een ander beroemd middeleeuws gebouw dat even oud is als het kasteel. Een middeleeuws longhouse dat eind 1800 een tijdje als postkantoor heeft gefungeerd. Het is van National Trust en het is in bewoonbare staat. Hoewel het van binnen klein is voelt het goed aan. Fijne ruimtes met overal een kachel of haardvuur en een dik dak van leistenen. Je zou er goed in kunnen wonen.

's Avonds wandelen we naar de kust, naar de ruïnes van het kasteel. Het pad is erg steil en voor de mensen met weinig adem is er de mogelijkheid om met Landrover mee te rijden. Uiteraard tegen een geringe vergoeding. Het voordeel van een avondbezoek is dat het niet druk is en dat er geen kaartjescontroles zijn. Nadeel is dat de plees 's avonds gesloten zijn.

We kamperen op de parkeerplaats van King Arthur's Arms tegenover het oude postkantoor. Een beetje saai maar er was in de verre omgeving geen betere plek te vinden.

Zondag 28 augustus

Tintagel – Daymer Bay Quarry car park Rock

Het is mistig en het regent licht. Precies het goede weer voor Tintagel. Op zich is dit vrij normaal voor dit deel van de kust. De invloeden van de warme oceaan zijn bepalend voor het weer. Dat betekent vaak 's morgens mist en 's middags mooi weer. We maken een wandelingetje door Tintagel en gaan de pub in voor de lunch, de traditional Sunday Roast.

We wilden maandag naar het gehucht Rock aan de oevers van de Camel River. Daar staat de werf waar de beroemde Cornish Crabbers worden gebouwd. Die willen we bezoeken. Cornish Crabbers en de kleinere Cornish Shrimpers zijn zeilboten naar voorbeeld van de oude pilot cutters die hier voor de

pilotage gebruikt werden. Stoere klassieke zeilboten met een gaffeltuig, gebouwd voor ruig water met een intrekbare kiel voor ondiepe kreken. Onze eerste zeiltocht op het IJsselmeer was in een gehuurde Cornish Shrimper. Dat blijft trekken. Maar ... in de pub hoorden we dat het maandag Bankholiday is; een algemene vrije dag aan het einde van de zomervakantie. Dat betekent wijziging van de plannen. Als het weer opklaart rijden we toch naar Rock en parkeren in de oude steengroeve. De weg naar de steengroeve is uiteraard weer 1,5 baans en het is er druk met watersporters. De baai ligt vol kleine zeilboten. Het havengebouw is een oude grijs-stenen graanopslag er er staan houten keetjes waar je

waterskies kunt nemen of surfspullen kunt huren. Bij laagwater kun je prachtige wandelingen maken op de (harde) zandbodem van de baai.

Er hangen affiches van het Cornish Folkfestival in het Bank Holidayweekend in Wadebridge, 8 kilometer stroomopwaarts. Daar gaan we morgen naar toe.

wordt vervolgd